

דף ק.

עין משפט א.

אה"ע סימן קד פעיף ו

ו. ז. שליח ט שטעה ונתאנה אפי' בכל שהוא המכר בטל ואפי' אם הוא שליח בי"ד, ואם השליח הוא שהטעה הלוקח, עד' שתות המכר קיים, והיתרון של המשלח.

הגה: ח. דיין כ שנתמנה ע"י הורמנא דמלכא ומכר ע"י שלוחו, י"א דעדיף משליח בי"ד והוי כב"ד שטעו דעד שתות מכרן קיים, וכ"ש ל אם הדיין מכר בעצמו.

ח"מ סימן קט פעיף ו

ו. י. בי"ד שמכרו ע"י שליח ונתאנה השליח בכל שהוא המכר בטל מ. ואם הונה השליח ללוקח דינו כשאר כל אדם נ.

הגה: ודוקא שליח בי"ד אינו כמותם, אבל שופט ס הממונה ע"פ המלך שלוחו הרי הוא כמותו.

ט. כתובות צ"ט ע"ב וקידושין מ"ב ע"א, ושם בגמ' כתובות ק', דשליח כאלמנה וא"כ ה"ה באלמנה אם יש היזק ליתומים, ומה שפסק דאלמנה שמכרה שוה ר' בק' נתקבלה כתובתה היינו באין היזק ליתומים, כ"כ הח"מ.

י. והיינו במטלטלין אבל בקרקע למאי דקימ"ל דאין אונאה בקרקע אפי' מכר מנה בר' המכר קיים, כ"כ הח"מ.

כ. טור מהרא"ש. דדינא דמלכותא דינא ויש לו כח יותר מהשליח בי"ד של ג', ומ"מ אם השופט ירצה לבטל יכול דיאמר לו לתקוני שדרתיך, כ"כ הח"מ. ל. מריב"ש.

מ. הטור ממסקנת הגמ' בכתובות ק' ע"א דהלכתא שליח כאלמנה. וכתב ה"ה בפ"ג ממכירה הלכה ט' דרוב הפוסקים פירשוה בשליח בי"ד, וכ"ש בשאר שלוחין.

והטעם שבטל בכל שהוא, שאומר לו לתקוני שלחתיך אבל לעוותי לא שלחתיך ובטלה השליחות ובטל הקנין. סמ"ע ס"ק כ"ג.

נ. וזכה המשלח ביתרון, כך כתבו הטור והמחבר בסי' קפ"ג. סמ"ע ס"ק כ"ד.

ס. כתב בנתיבות בס"ק ה' דוקא בישראל שהיה חייב לגוי או באלמנה שמכרה לכתובתה, אבל ישראל שחייב לחבירו והלך המלוה בערכאות ומכר קרקע שלא ברשות בי"ד, המקח בטל.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

ח"מ סימן רפט סעיף א

עין משפט ב.ג.ד.

א. מי שהניח יתומים גדולים וקטנים ורצו לחלוק ע' בנכסי אביהם מעמידים בי"ד אפוטרופוס לקטנים ובורר להם החלק היפה פ'.

הגה: וי"א דחולקים בגורל.

הגדילו הקטנים אינם יכולים למחות ז' שהרי חלקו ע"פ בי"ד.

טעו בי"ד בשומא ופיחתו שתות ק' יכולים למחות וחוזרים וחולקים חלוקה אחרת.

הגה: אפוטרופוס אפי' מינהו אבי היתומים אינו יכול לחלוק בלא בי"ד, אלא א"כ נתמנה בפירוש לשם כך.

הגה: אין רשות לבי"ד לחלוק בדבר ששייך בו גוד או אגוד ר'. ויש חולקין ומתירין.

הגה: היו כל היתומים קטנים אין חולקין להם אלא עד שיגדלו אלא א"כ נראה לבי"ד שיש להם תועלת בחלוקה.

הגה: כל שהגיעו היתומים לגיל שלוש עשרה שנה יכולים לחלוק בעצמן דחלוקה אפי' בקרקעות לא הוי כמכר ש'.

ע. מקידושין מ"ב ע"א. ומה שרצו לחלוק הגדולים כי אינם רוצים לטרוח עבור הקטנים ולהיות השבח לאמצע. סמ"ע ס"ק א'.

פ. היינו שלא יודחו הקטנים לחלק הפחות, ומ"מ כיון שא"א לצמצם ממש ע"כ כתב הרמ"א די"א דחולקין בגורל. סמ"ע ס"ק ב'.

צ. ודלא כריטב"א דפסק שם בקידושין כשמואל. ש"ך ס"ק ג'.

ק. ואע"ג דבעלמא בשתות קנה ומחזיר האונאה, כמבואר בסי' רכ"ז, ביתומים החמירו כמ"ש המחבר בסי' ק"ט. סמ"ע ס"ק ג'.

ר. והטעם דהו"ל כמו מכירה, ואין האפוטרופוס רשאי למכור חלקו, כמ"ש בסי' קע"א. סמ"ע ס"ק ה'.

ש. עיין בסי' רל"ה סעיף ח'-ט'.

דף ק:

עין משפט א. אה"ע סימן קד סעיף ב

ב. אם עברו בי"ד ומכרו בלי הכרזה אפי' שוה בשוה חוזרים, דהוי כטועה בדבר משנה.

הר"מ סימן קט סעיף ג
עין לעיל דף צט: עין משפט ז ח

עין משפט ב. אה"ע סימן קד סעיף א

א. בי"ד שמוכרין להגבות אשה כתובתה^א מכריזין ל' יום ערב ובוקר^ב או ס' יום ב' וה' ערב ובוקר, ומודיעים כמה^ג היא יפה ומודיעים השדה לגבולותיה, ושהם מוכרין^ד להגבות לאשה כתובתה.

הר"מ סימן קט סעיף א

א. כשבאים למכור מנכסי יתומים, שמין בי"ד הקרקע^ה ואח"כ מכריזין עליה ל' יום רצופים.

ואם אין מכריזין רצופים אלא שני וחמישי, יכריזו ששים יום שני וחמישי, שבהם מכריזין בבקר ובערב בשעת הכנסת והוצאת הפועלים, וכל מי שרוצה לקנות יוליך הפועלים לבקר לו, ובשעה שמכריזים

ת. מאמימר בכתובות ק' ע"ב.

א. ממשנה ערכין כ"א ע"א. ודעת הטור היא דאין חילוק בין אם גובין מיתומים או מלוה עצמו, אבל לדעת הרמב"ם בעי ל' יום הכרזה רק אם גובין מיתומים או מלקוחות, אבל גרושה שבאה לגבות מבעלה עצמו ע"י בי"ד מכריזים לפי ראות עיני ביה"ד, ולא דוקא ל' יום, כ"כ הח"מ.

ב. דכיון שזה זמן יותר ארוך שמעו אינשי, כ"כ הח"מ מגמ'.

ג. דהיינו כמה תבואה מוציאה, דבזה ניכר יופיה, ח"מ.

ד. דלוקחים המעות מהקונה מעט מעט. ח"מ.

ה. מבתרא קס"ט ע"א וברייתא שם בק"ז ע"א. ומכריזין עליה ל' יום הוא מערכין כ"א ע"ב וכפירוש רש"י שם.

ואם מכריזים ב' וה' יכריזו ששים יום שם בערכין כ"ב.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

מציינים השדה לגבולותיה ומודיעים כמה מוציאים בה^י, ובכמה שמו אותה בי"ד, ומפני מה רוצים למוכרה, אם להגבות לבעל חוב, או לכתובת אשה.

ואם המלוה אומר אני מקבל אותה בלא שומא לפרעון חובי, והיורש אומר אין רצוני אלא ישומו אותה בי"ד שומעין ליורש^י.

עין משפט ד.ה.ו.ז.ז.ז. אח"ע סימן קד פ"ה ד

ד. בי"ד שמכרו קרקע^ח בעת שאינם צריכים הכרזה, וטעו ופחתו^ט או התירו שתות^י מכרם בטל^כ, וי"א דאם הכריזו מכרם קיים אפי' שטעו בכפל, ואם טעו בפחות משתות מכרם קיים בכל אופן^ל, ואין צריך להחזיר אונאה אע"פ שלא הכריזו.

ה. דברים שאינם טעונים הכרזה כגון^מ מעבדים ומטלטלין ושטרות,

ו. פירוש כמה תבואה מוציאים בכל שנה באותה שדה אחר שנזרעה כדרך השדות, שבזה ניכר יופיה וטובה של השדה. סמ"ע ס"ק ג'.

ז. אפי' אין ליורש עתה מעות שומעין לו שישומו אותה, דאם אח"כ יהיה לו מעות לא יתן בפדיונה אלא כפי שוויה דשומא הדרא, והש"ך כתב דבכל ענין אין יכולים היתומים או הלוקח לסלק הבע"ח עד שיתנו לו כל שיעור חובו הא בלאו הכי יכול לומר השדה שוה לי כל שיעור חובי, וכפ' הריב"ש בס"י תפ"ג. וכן עיקר. ש"ך ס"ק א'.

ועיין בספר פעמוני זהב שהביא בשם המבי"ט שכתב דדין זה כשבאים למכור בנכסי יתומים רק בקטנים אבל לא ביתומים גדולים והביא שחלקו עליו ודחו דבריו שדין זה בין ביתומים גדולים בין בקטנים.

ח. שם בגמ' דף ק' ע"ב, וכגון שמכרו לקבורת האב או האם, או למזונות האשה והבנות, או ליתן מנת המלך, דכל אלו נחוצים מאוד. והטור הוסיף מדברי התוס' דאם לוו לצורך הדברים הנ"ל ומוכרים לפורעם, אין צריך הכרזה, והוא מגיטין נ"ב ע"ב מנהרדעי, ועיין בח"מ.

ט. דעת הרמב"ם והרמב"ן דדוקא בהורידו לבע"ח הדין כן, אבל מכרו לאחר קרקע אפי' שנתאנה הלוקח שתות ומפסיד הלוקח אין יכול לחזור דאין אונאה בקרקעות, ומ"מ אם היתומים הם שנתאנו בשתות חוזרים, וא"כ ה"ה כאן מדובר דוקא בהורידו לאלמנה לגבות מקרקע זו, ומ"מ הראב"ד והרא"ש חולקין על הרמב"ן והרמב"ם ועיין בח"מ.

י. אע"פ שהכריזו, כ"כ הרי"ף והרמב"ן, והטעם דלא מהני הכרזתם הוא מאחר שאין חוב עליהם להכריז, כ"כ הח"מ.

כ. טור בשם הרא"ש והרשב"א, וביותר מכפל בטל, ודעת ר"ת והרא"ש דאף בקרקע שייך אונאה ביותר מכפל, כ"כ הח"מ, דבכך יש ביטול מקח והתורה לא מיעטה בזה קרקעות.

ל. רמב"ם בפ' י"ג ממכירה וכן הסכים הרא"ש.

מ. גיטין נ"ב, והטעם בעבדים הוא שמא יברחו, ובשטרות ומטלטלין שמא יגנבו.

שמין אותן בבי"ד ומוכרין אותם מיד, ואם השוק קרוב למדינה מוליכין אותם לשוק. ובמקום שאין נוהגין להכריז שום דבר, דינו כדבר שלא מכריזין עליו, שאם טעו בשתות או יותר בטל המקח, ובפחות קיים.

ח"מ סימן קטז פ"ה ג
ע"י לעיל דף צט: עין משפט ז.ח.

עין משפט ט. אה"ע סימן קטז פ"ה ה

ה ו. הממאנת אין לה מנה ומאיתים, אבל יש לה תוספת^ג, וחייב לזונה ולפדותה כל זמן שהיא תחתיו, ואוכל פירותיה, אבל אם הלך למדה^י ולותה למזונותיה או לפדיונה ואח"כ מיאנה, אינו חייב לשלם אע"פ שאכל פירותיה ואפי' הם בעין.

עין משפט י. אה"ע סימן קטז פ"ה ד

ד ה. השניה בין הכיר בה בין לא הכיר בה, דינה כדין חייבי לאוין שלא הכיר בה, חוץ מנצ"ב ונ"מ שהדין בהם ככל הנשים^ס.

עין משפט כ. אה"ע סימן קטז פ"ה ג

ג ד. איילונית אם הכיר בה הרי היא ככל הנשים^ע, ויש לה כתובה ותנאי כתובה וכן זוכה הבעל במה שזכה בשאר הנשים, אבל בלא הכיר בה, דינה כדין חייבי לאוין שלא הכיר בה.

ג. אע"פ שיוצאת לרצונה וראוי היה לומר דכי אקני לה תוספת אדעתא למיקם תחתיו, וכמ"ש הרמב"ם כל זמן שתירצה ותעמוד לפניו, וכמו בסי' קנ"ד בטוענת על בעלה שאינו יורה כחץ שאין לה תוספת, מ"מ קטנה ממאנת שאני דסבר וקיבל דסתם קטנה תמאן, ועל חיבת ביאת לילה ראשונה כתב לה, ומיאון בקטנה כיוצאת שלא לרצונה היא כ"כ הח"מ.

ס. וכתב הרא"ש דבשניה לית לה אפי' אם מכר נ"מ שלה ובאשה כשרה אם אכל קרן נ"מ, צריך לשלם לה ועיין בח"מ בשם הב"ח.

ע. ועדיפא מחייבי לאוין וחייבי עשה, וחייב בפרקונה ובמזונותיה וזוכה במציאתה.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ל.

אה"ע סימן קטז פ"ה ה
ע"י לעיל עין משפט ט

עין משפט מ.ג.ס.

אה"ע סימן קנה פ"ה י

ו. הממאנת אין לה עיקר כתובה, אבל יש לה תוספת.^פ

ז. כל זמן שלא מיאנה, בעלה זכאי במציאתה ובמעשה ידיה, וחייב במזונותיה ובפדיונה, ואוכל פירות נ"מ. ונכסי צ"ב ומלוג מחזירן לה אחרי שמיאנה אם הם בעין, ופירות שכבר ליקט, אפי' הם בעין אין מחזיר לה.

ח. הוא מותר בקרובותיה של הממאנת, וכן היא מותרת בקרוביו. וכשרה לכהונה. ואינה צריכה להמתין צ"א יום של ימי הבחנה, וכמ"כ מותרת לחזור לראשון לאחר שנישאת לאחר ומיאנה בו. ואפילו גירשה הראשון בגט והחזירה ומיאנה בו ונישאת לאחר וגירשה מותרת לחזור לראשון.^צ

ט. המגרש את הקטנה בגט, יש לה כתובה, ואסור בקרובותיה והיא בקרוביו, ואסורה לכהונה, וצריכה צ"א יום ימי הבחנה, וסופה קובע אם יצאה בגט או במיאון, שהמיאון האחרון מבטל הגט.

אה"ע סימן ו פ"ה ב

ג. קטנה שמיאנה מותרת לכהן, אבל נתן לה בעלה גט נפסלה לכהונה.^ק
ואם עבר והחזירה בעלה אח"כ ומיאנה בו שוב אחרי שגירשה בגט.

פ. מכתובות ק' ע"א. והטעם שיש לה תוספת, הגם שיש לומר דאדעתא למיפק לא אקני, מ"מ כיון שיודע שסתם קטנה תמאן הוי כהקנה לה משום חיבת ביאה, ומיאון בקטנה כיוצאת שלא מרצונה, כ"כ הטעם הח"מ בסי' קט"ז ס"ק י' ע"ש.
צ. כתובות ק"ז והרא"ש שם. וביבמות ל"ח ע"ב. ומה שמותרת לחזור לראשון אע"פ שגירשה בגט זהו משום שכל היוצאת במיאון אע"פ שקדמו גט הרי זו כמי שלא נתגרשה ממנו בגט מעולם.
ק. גמ' יבמות ק"ח, ואף אם נישאת תצא כ"כ בח"מ.

מיאון האחרון מבטל^ר הגט ומותרת לכהן.

אה"ע סימן יג סעיף ו

ו ז. הממאנת בבעלה, אינה צריכה להמתין צ"ב יום דלא גזרו אלא על הגרושה^ש.

ו ח. המזנה אינה צריכה להמתין צ"ב יום, שהיא מתהפכת שלא תתעבר. וה"ה^ת אנוסה ומפותה ושבויה אפי' גדולות אינן צריכות להמתין^א, וי"א דאם הם גדולות צריכות להמתין.

ולדיעה זו אשת ישראל שנאנסה תחת בעלה^ב אם לא נבעלה לבעלה תחילה צריכה להמתין צ"ב יום.

ר. ואם מיאון של אדם אחר מבטל הגט שניתן ע"י הבעל הראשון דעת הטור שמבטל והשו"ע הביא דעתו בשם י"א בלי חולק.
ש. מיבמות ל"ד ע"ב ושמואל.
ת. כר"י ביבמות ל"ה ע"ב וכן פסק הרי"ף.
א. דעת הטור.
ב. היינו שלא נבעלה לבעלה תוך צ' יום לפני שנאנסה, כ"כ הח"מ.
ואם יתברר שנתעברה מהבועל אחרי ההמתנה יראה דצריכה להמתין עד כ"ד חודש דזה אינו בנו. הגם שאינה אסורה לבעלה ישראל.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com